

F° 58 v° zegt hij : "op den dagh van de h: moeder anna geschiet naer de vesper eene processie". Wij spreken nu, in 1958, nog steeds van "de vesper", in het enkelvoud. F° 63 staat dat de vespers beginnen "ten 2 uren oft halver drij". Op dezelfde bladzijde wordt aangetekend dat "op eenen werckeldag in de weke van paesschen moet den pastoor oock biechten de kinderen niet communiceerende". Wij zeggen nu nog : "hoaverdriey" en "wirkeldaag". En zoals wij zeggen : "Ze kaome mit de lick", zo tekent pastoor D'Affnay aan : "en als men de lyck heeft met het cruys gehaelt" (f° 71). In het A.B.N. zegt men het lijk. U zal zeggen : wat maakt dat éne afwijkende lidwoord ? Dan antwoord ik u : in die kleine dingen voelt men op elke bladzijde het dialect waar pastoor D'Affnay mee vertrouwd was.

*

Zo ook waar hij f° 16 v° schrijft over "slot, gehengen, tuelen en ander ijserwerck". Gehing en tœele zijn onze dialectwoorden voor scharnier. Wanneer iemand iets schenkt, dan zeggen wij : e verieërt get. Onze pastoor schrijft f° 18 : "iemand heeft ook vereert eenen coperen luchter". En hier dan de woorden "processie" en "plein": f° 19 : in het jaer 1722 den 6 juny op onsen bronck avont heeft in den plei gestaan een schavot..." Bij de doop van een klok, in 1724 : F° 24 v° : "paet is mevrouw van eysden". Waren ook aanwezig : de schout en "wijers vele schepenen". Paet is ons dialectwoord voor meter, en wieër betekent : verder. F° 26 v° spreekt pastoor D'Affnay zomaar van "eenen nieuwen blyen kaynel". Blieje kangel = loden goot !).

*

Nu zijn dit allemaal dialectwoorden. Ze zijn echter "geschaafd", in een beschaafd kleedje gestoken. Een paar maal echter vinden we de dialectklank weergegeven :

f° 17 gaat het over de pauskeuze, in 1721, van... "innocentius den daer-tienden". Die lange a is tipisch Voerens. Op f° 70 : ten 10 uren wijt men den croutwysch. Wij zeggen : kroetwisj ; f° 19 : "in dit jaar 1722 in mey heeft den Heer doen vangen eenen dief en doen cloesteren, daenae noch eenen".

Tot besluit : f° één verso schrijft E.H. D'Affnay : "na dien dach (1e mis, 16 januari 1718) ben ick onderpastoor te voeren bleven".

Zowel "voeren" voor 's-Gravenvoeren als "bleven" voor gebleven zijn dialectvormen.

Dr. J. Nyssen.

---

(1) Vgl. mijn artikel "Uit onze spraakleer" in De Band jg. 2, nr 4.